

Udskriftsdato: 10. januar 2026

KEN nr 10124 af 27/08/2009 (Gældende)

Ophævelse af strakspåbud om at elever ikke må udføre svejsning

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsmiljøklagenævnet, j.nr. 5900291-08

Ophævelse af strakspåbud om at elever ikke må udføre svejsning

Resumé

Ved en tidligere afgørelse annullerede Arbejdsmiljøklagenævnet Arbejdstilsynets afgørelse med afslag på anmodning om dispensation i forhold til at lade eleverne i en skoles erhvervsklasse foretage metalsvejsning. Arbejdstilsynet vurderede efterfølgende, at Arbejdsmiljøklagenævnet havde annulleret Arbejdstilsynets afgørelse af formelle grunde.

På den baggrund aflagde Arbejdstilsynet et nyt besøg på skolen og konstaterede / fik oplyst, at eleverne i erhvervsklasserne på 8. – 10. klassetrin foretager metalsvejsning, at eleverne anvender svejsekabine, at en række elever fra skolen har gennemført svejsekursus, at arbejdet med svejsning for den enkelte elev maksimalt ville have en varighed på 2 timer om ugen.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde til grund, at de elever som udfører svejsning på skolen, forinden har gennemført den nævnte § 26 – uddannelse.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger således til grund, at forholdene i forhold til arbejdsstedets indretning og kravet om uddannelse er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningens regler vedrørende svejsning.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at det beror på en konkret helhedsvurdering, hvorvidt svejsearbejdet i undervisningen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt efter lovens § 38, stk. 1, jf. § 2, stk. 3, nr. 2 – 4.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder efter en konkret vurdering ikke, at der er grundlag for Arbejdstilsynets afgørelse af 9. oktober 2008.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved vægt på, at der ikke er tale om erhvervsmæssig svejsning, men alene en kortvarig undervisningssituation, hvor den enkelte lærer underviser og fører tilsyn med svejsningen, som foregår under forhold, som i øvrigt opfylder kravene i arbejdsmiljølovgivningen. Svejsningen sker i en undervisningssituation, hvor undervisning og lærerens tilsyn træder i stedet for arbejdsmiljølovgivningens krav om instruktion og tilsyn, som er gældende mellem en arbejdstager og en arbejdsgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at sundhedsfaren er større for unge, og at de er særligt modtagelige for kræftfremkaldende stoffer alene på grund af deres alder.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at Arbejdstilsynet kan påbyde, at eleverne ikke udfører svejsning i undervisningen under henvisning til, at Arbejdstilsynet ikke finder svejsning nødvendig i forhold til undervisningen.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder således heller ikke, at der ved vurderingen af om elevernes svejsning er nødvendig for undervisningen kan drages en parallel til bekendtgørelsen om unges arbejde, her § 10 om erhvervskompetencegivende uddannelser, der er undtaget fra bl.a. forbuddet i bekendtgørelsens § 12.

Der er således ikke hjemmel til Arbejdstilsynets afgørelse, som derfor er ugyldig og ophæves.

Navn udeladt

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 25. august 2009 behandlet kommunens klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 9. oktober 2008 med strakspåbud om at ophøre med at lade elever foretage metalsvejsning i undervisningstiden på (navn udeladt).

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet ophæver Arbejdstilsynets afgørelse af 9. oktober 2008.

B E G R U N D E L S E

Ved afgørelse af 28. marts 2008 annullerede Arbejdsmiljøklagenævnet Arbejdstilsynets afgørelse med afslag på anmodning om dispensation i forhold til at lade eleverne i erhvervsklassen foretage metalsvejsning.

Arbejdstilsynet vurderede efterfølgende, at Arbejdsmiljøklagenævnet havde annulleret Arbejdstilsynets afgørelse af formelle grunde, og at nævnet ikke havde taget stilling til om det er forsvarligt at lade eleverne udføre svejsning.

På den baggrund aflagde Arbejdstilsynet et nyt besøg på skolen den 2. oktober 2008 og konstaterede / fik oplyst følgende:

at eleverne i erhvervsklasserne på 8. – 10. klassetrin foretager metalsvejsning,

at eleverne anvender svejsekabine,

at alle de elever, der svejser, er under 18 år,

at en række elever fra (navn udeladt) har gennemført svejskursus efter § 26 i kræftbekendtgørelsen på (navn udeladt) tekniske Skole,

at eleverne i erhvervsklasserne arbejder om eftermiddagen på forskellige virksomheder,

at arbejdet med svejsning for den enkelte elev maksimalt ville have en varighed på 2 timer om ugen,

at svejsning alene ville foregå i den indrettede svejsekabine med lavtryksudsugning i metalsløjdlokalet (besigtiget ved besøget),

at for mange af de elever der gik i erhvervsklasserne var der tale om elever, som også havde adgang til et svejseapparat hjemme og

at skolen som helhedsbetragtning fandt det mere forsvarligt at eleverne lærte at svejse i skolen - herunder hvordan man beskyttede sig mod svejserøg.

Der foregik ikke svejsning på besøgstidspunktet.

På den baggrund vurderede Arbejdstilsynet det ikke for sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, at eleverne i (navn udeladt) erhvervsklasser udfører svejsning.

Arbejdstilsynet lagde herved vægt på,

- at påvirkningen er unødigt, da undervisningen ikke er et nødvendigt led i en kompetencegivende uddannelse,
- at svejsning for eleverne indebærer en ulykkesrisiko og på sigt øget kræftisiko.

Arbejdstilsynet finder ikke, at en svejseuddannelse udgør en tilstrækkelig effektiv sikring mod denne ulykkes- og kræftisiko for eleverne på (navn udeladt), uanset arbejdsstedet er indrettet forsvarligt mht. udsugning mm., og at svejsning for den enkelte elev maksimalt har en varighed på 2 timer pr. uge.

Ved denne vurdering har Arbejdstilsynet henvist til, at bekendtgørelsen om unges arbejde ikke tillader unge under 18 år at udføre svejsning medmindre det sker som et nødvendigt led i en kompetencegivende uddannelse.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at bekendtgørelsen kun gælder i et ansættelsesforhold, men at beskyttelseshensynet ikke herved er mindre for folkeskoleelever. Hvis Arbejdstilsynet således tillod svejsning på

(navn udeladt) ville eleverne svejse på skolen om formiddagen, men ikke ude i de private virksomheder efter skoletid.

Arbejdstilsynet henviste i den forbindelse til følgende:

”Røg fra metalsvejsning er på listen over stoffer og materialer, der er kræftfremkaldende og metalsvejsning er omfattet af et særligt uddannelseskrav.

Selv et optimalt ventilationsanlæg vil ikke kunne fjerne svejserøgen 100 %. Derudover er der også en ulykkesrisiko forbundet med svejsning - bl.a. svejseøjne og risiko for brandskader.

Sundhedsfaren er større for unge, fordi de er særligt modtagelige for kræftfremkaldende stoffer, som følge af, at de endnu ikke er fuldt udviklede. Hertil kommer en større ulykkesrisiko ved betjeningen af svejseapparatet pga. de unges manglende erfaring, manglende opmærksomhed på mulige risici og manglende overblik over konsekvenser af deres handlinger.”

(Navn udeladt) har i klagen bl.a. anført:

(Navn udeladt) er en stor folkeskole med 10. klassecenter, at skolen som et led i den almindelige undervisning tilbyder en række værkstedsfag, herunder også sløjd, at skolen siden 1981, har haft en erhvervsklasse for skoletrætte elever fra 8. – 10. klasse, som dækker hele kommunen.

Folkeskoleloven påbyder, at undervisningen i sløjd indeholder brug af både træ og metal (+andre materialer). Skal undervisningen med metal være tidssvarende, finder skolen at svejsning er en nødvendighed, ellers fortaber undervisningen sig til lidt bukning af tråd og i bedste fald opdrivning af kobberplade. Eleverne får uden svejsning kun ringe forståelse for de muligheder, som metalarbejde indeholder.

En del af folkeskolens opgave er at ruste eleverne til at træffe det rette erhvervsvalg, og det er derfor vigtigt, at de unge får så virkelighedsnær undervisning som muligt, så de kan træffe et kvalificeret erhvervsvalg.

Da alle elever ikke skal have en gymnasial uddannelse, er det nødvendigt, at de også får kendskab til de håndværksrettede fag. Svejsning er en naturlig del af hverdagen i mange fag og derfor i undervisningen.

(Navn udeladt) arbejder med at tilbyde en tidssvarende undervisning, der forholder sig til den almindelige udvikling i samfundet og elevernes hverdag og virkelighed. Den virkelighed som alle skal agere i, når de går hjem fra skole hver dag, og skal have læreplads i og arbejde i som voksne.

(Navn udeladt) er opmærksom på, at svejsning er farligt, og metalværkstedet derfor er indrettet med topmoderne svejsekabine med udsugning.

Alle elever gennemfører undervisning efter § 26, ligesom undervisningen i sin helhed lægger stor vægt på at lære eleverne at omgås maskiner og materialer på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

Skolen anfører, at den gennem fornuftig undervisning, kan udbrede kendskabet til farligheden ved svejsning, og sørge for at brugen af personlige værnemidler ligger de unge på rygraden, så de automatisk beskytter sig.

Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt, og anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges. Det fremgår af § 38, stk. 1 og 2 i arbejdsmiljøloven.

Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme, og anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges. Det fremgår af § 48, stk. 1 og 2 i arbejdsmiljøloven.

Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes. Det fremgår af § 16 i bekendtgørelsen om arbejdets udførelse.

Arbejdsmiljølovens § 38 og § 16 i bekendtgørelsen om arbejdets udførelse omfatter også arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, for så vidt angår arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, samt særligt farlige arbejder. Det fremgår af § 2, stk. 3, nr. 2, jf. § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 41 i arbejdsmiljøloven og § 1, stk. 2, nr. 1 i bekendtgørelsen om arbejdets udførelse.

Folkeskoleelevers deltagelse i undervisning er således ikke omfattet af alle arbejdsmiljølovens bestemmelser, idet der ikke er tale om arbejde for en arbejdsgiver, jf. lovens § 2, stk. 1.

Elevers undervisning er således ikke omfattet af lovens kapitel 10 om unges arbejde og bekendtgørelse om unges arbejde, der har hjemmel i lovens kapital 10. Det fremgår af lovens § 59 og bekendtgørelsens § 1.

Praktiske øvelser, hvor der anvendes et svejseapparat, som et led i undervisningen af folkeskoleelever, er således bl.a. omfattet af lovens § 38 om arbejdets udførelse, § 45 om tekniske hjælpemidler og § 48 om stoffer og materialer, jf. lovens § 2, stk. 3, nr. 2 - 4.

Vurdering af, hvorvidt elevers arbejde ved praktiske øvelser i undervisningen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt beror på en konkret vurdering.

Praktiske øvelser i skolen, som omfatter anvendelse af et svejseapparat indebærer risiko for udsættelse for kræftfremkaldende svejserøg. Svejsning er omfattet af bekendtgørelsen om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved til grund, at svejsning indebærer en risiko for udsættelse for svejserøg, som er kræftfremkaldende.

Af sagen fremgår, at elevernes svejsning foregår ved brug af svejsekabine.

Brugen af et svejseapparat kræver ikke tilladelse, men kræver en uddannelse efter § 26 i bekendtgørelsen om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer.

Det er oplyst, at en række elever har en uddannelse efter § 26 i nævnte bekendtgørelse, og at alle elever gennemfører undervisning i denne uddannelse.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved til grund, at de elever som udfører svejsning på skolen, forinden har gennemført den nævnte § 26 – uddannelse.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger således til grund, at forholdene i forhold til arbejdsstedets indretning og kravet om uddannelse er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningens regler vedrørende svejsning.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt den omstændighed at svejsningen foregår i elevernes undervisning, herunder at eleverne er under 18 år, bevirker at svejsningen alene af den grund ikke er forsvarlig efter arbejdsmiljøloven, og hvorvidt svejsningen i skolens undervisning kan betragtes som en unødigt påvirkning af svejserøg, som skal undgås.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at der ved vurderingen af om elevernes svejsning kan drages en parallel til § 12 i bekendtgørelsen om unges arbejde.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at det beror på en konkret helhedsvurdering, hvorvidt svejsearbejdet i undervisningen er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt efter lovens § 38, stk. 1, jf. § 2, stk. 3, nr. 2 – 4.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder efter en konkret vurdering ikke, at der er grundlag for Arbejdstilsynets afgørelse af 9. oktober 2008.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved vægt på, at der ikke er tale om erhvervsmæssig svejsning, men alene en kortvarig undervisningssituation, hvor den enkelte lærer underviser og fører tilsyn med svejsningen, som foregår under forhold, som i øvrigt opfylder kravene i arbejdsmiljølovgivningen.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger således vægt på, at svejsningen sker i en undervisningssituation, hvor undervisning og lærerens tilsyn træder i stedet for arbejdsmiljølovgivningens krav om instruktion og tilsyn, som er gældende mellem en arbejdstager og en arbejdsgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at sundhedsfaren er større for unge, og at de er særligt modtagelige for kræftfremkaldende stoffer alene på grund af deres alder.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder herved ikke, at de unge på grund af manglende erfaring, overblik eller opmærksomhed på mulige risici, skulle være udsat for større ulykkesrisici, idet nævnet lægger vægt på at svejsningen alene foregår i en undervisningssituation, som er kortvarig, og hvor skolen / læreren har tilsynet med eleverne.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at Arbejdstilsynet kan påbyde, at eleverne ikke udfører svejsning i undervisningen under henvisning til, at Arbejdstilsynet ikke finder svejsning nødvendig i forhold til undervisningen.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder således heller ikke, at der ved vurderingen af om elevernes svejsning er nødvendig for undervisningen kan drages en parallel til bekendtgørelsen om unges arbejde, her § 10 om erhvervskompetencegivende uddannelser, der er undtaget fra bl.a. forbuddet i bekendtgørelsens § 12.

Der er således ikke hjemmel til Arbejdstilsynets afgørelse, som derfor er ugyldig og ophæves.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

§ 2, stk. 1, § 2, stk. 3, nr. 3, § 38, stk. 1, § 39, nr. 1, § 41, § 45 til § 47 og § 59 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005

§ 1, § 10 og § 12 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde

§ 16 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004

§ 1, stk. 1, nr. 3, § 2, stk. 1, § 26 og bilag 2 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisikoen ved arbejde med stoffer og materialer med de ændringer, der følger af bekendtgørelse nr. 1175 af 11. oktober 2007 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisikoen ved arbejde med stoffer og materialer.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

Kopi til

Arbejdstilsynet,

De kan læse om afgørelsens retlige grundlag på de følgende sider.

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005

Kapitel 1 - Formål og område

...

§ 2. Loven omfatter arbejde for en arbejdsgiver.

Stk. 2. Undtaget er

- 1) arbejde i arbejdsgiverens private husholdning, jf. dog § 59,
- 2) arbejde, der udelukkende udføres af de medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til hans husstand, jf. dog § 59,
- 3) arbejde, der udføres af militære, og som kan henregnes til egentlig militærtjeneste.

Stk. 3. Følgende bestemmelser omfatter også arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, samt det arbejde, der er nævnt i stk. 2:

- 1) § 20 om flere arbejdsgivere m.v. på samme arbejdssted, §§ 30-36 om leverandører m.fl. og § 37 om bygherrer m.v.,
- 2) §§ 38 og 39, for så vidt angår de i § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, omhandlede arbejder, samt § 41,
- 3) §§ 45-47 om tekniske hjælpemidler m.v.,
- 4) kapitel 8 om stoffer og materialer,
- 5) § 58 om vejtransport.

...

Kapitel 5 - Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,

....

§ 41. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om,

at arbejder, der kan medføre betydelig fare for ulykker eller sygdom, kun må udføres af personer, der har gennemgået en nærmere angivet uddannelse, aflagt en prøve eller opnået en bestemt alder,

beskæftigelse af personer med legemlige eller åndelige mangler eller lidelser, der kan indebære øget fare for ulykker eller sygdom ved visse arbejder,

begrænsninger i adgangen til at lade ansatte arbejde alene.

....

Kapitel 7 - Tekniske hjælpemidler m.v.

§ 45. Maskiner, maskindele, beholdere, præfabrikerede konstruktioner, apparater, redskaber og andre tekniske hjælpemidler skal være indrettet og skal anvendes således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 46. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning og anvendelse af tekniske hjælpemidler m.v., herunder om

konstruktion, udførelse, opstilling, anmeldelse og afprøvning,

forelæggelse for Arbejdstilsynet til udtalelse eller godkendelse af planer for konstruktion, udførelse og opstilling,

godkendelse fra Arbejdstilsynet af et teknisk hjælpemiddel m.v., før det overdrages eller overlades til brugeren eller tages i brug,

anvendelse, vedligeholdelse og pasning.

....

Kapitel 8 - Stoffer og materialer

§ 48. Stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, må kun fremstilles og anvendes ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de beskæftigede mod ulykker og sygdomme.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 49. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om fremstilling, import, oplagring, transport og anvendelse af stoffer og materialer med egenskaber, der kan være farlige for eller i øvrigt forringe sikkerhed eller sundhed, herunder om emballering, omfyldning og mærkning.

....

Kapitel 10 - Unge under 18 år

§ 59. Reglerne i dette kapitel finder anvendelse på unges arbejde for en arbejdsgiver, herunder også det arbejde, som er nævnt i § 2, stk. 2, nr. 1 og 2.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

I medfør af § 12, § 15 a, stk. 4, § 17, stk. 3, § 20, stk. 2, § 22 a, § 39, stk. 1, § 40, § 41, stk. 1, § 57, § 63, § 73 og § 84 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999, som ændret ved lov nr. 331 af 16. maj 2001, og lov nr. 425 af 9. juni 2004, fastsættes:

Kapitel 1 Område

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for ethvert arbejde, der udføres for en arbejdsgiver.

Stk. 2. Bekendtgørelsen gælder endvidere, for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, bortset fra §§ 6 a – 6 c, § 7, § 10 og §§ 22-24,

....

§ 16. Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes.

....

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde

Kapitel 1

Område

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter beskæftigelse af unge under 18 år ved arbejde for en arbejdsgiver, jf. lov om arbejdsmiljø § 59, herunder arbejde i arbejdsgiverens private husholdning og arbejde i familievirksomheder, dvs. arbejde, der udelukkende udføres af de medlemmer af arbejdsgiverens familie, som hører til husstanden.

§ 2. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse på lejlighedsvist eller kortvarigt arbejde, der udføres i arbejdsgiverens private husholdning, og arbejde i familievirksomheder, når dette arbejde hverken er skadeligt eller farligt for de unge. Det skal gennem grundig oplæring og effektivt tilsyn sikres, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

§ 3. For så vidt der findes skærpede bestemmelser om unges beskæftigelse, herunder højere aldersgrænser for visse former for arbejde, i andre regler, gælder disse bestemmelser forud for denne bekendtgørelse.

...

§ 10. Arbejde, der udføres af unge, som er fyldt 15 år, og som indgår som et nødvendigt led i en erhvervskompetencegivende uddannelse, der er reguleret ved lov eller i henhold til lov, er undtaget

fra forbudene i §§ 11, stk. 1, 12, stk. 1, 15 og 16 i det omfang dette er nødvendigt for den konkrete uddannelses gennemførelse.

Kapitel 3

Visse former for arbejde, som unge under 18 år ikke må udføre

§ 10. Arbejde, der udføres af unge, som er fyldt 15 år, og som indgår som et nødvendigt led i en erhvervskompetencegivende uddannelse, der er reguleret ved lov eller i henhold til lov, er undtaget fra forbudene i §§ 11, stk. 1, 12, stk. 1, 15 og 16 i det omfang dette er nødvendigt for den konkrete uddannelses gennemførelse.

Stk. 2. For arbejde, der udføres efter uddannelsens afslutning, gælder samme undtagelser, i det omfang de er nødvendige for de unges beskæftigelse i faget.

...

§ 12. Unge må ikke beskæftiges med eller på anden måde udsættes for påvirkninger fra de stoffer og materialer, der er angivet i bilag 4, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Unge, som er fyldt 15 år, og som ikke er omfattet af undervisningspligten, kan beskæftiges ved arbejdsprocesser, hvori de stoffer og materialer, der er nævnt i bilag 4, indgår, hvis processerne befinder sig i lukkede systemer, eller de unge på anden lignende måde er sikret mod påvirkningerne.

Stk. 3. Unge, som er fyldt 15 år, og som ikke er omfattet af undervisningspligten, må dog inden for landbrug og på rengøringsområdet beskæftiges med de former for arbejde, der er nævnt i bilag 5.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræft risikoen ved arbejde med stoffer og materialer med de ændringer, der følger af bekendtgørelse nr. 1175 af 11. oktober 2007 om ændring af bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræft risikoen ved arbejde med stoffer og materialer

Kapitel 1

Område m.v.

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter arbejde med, herunder fremstilling, anvendelse og håndtering af:

- 1) ...
- 2) ...
- 3) Arbejdsprocesser, der er optaget i bilag 2.
- 4) ...

Stk. 2. ...

§ 2. Bekendtgørelsen gælder også for arbejde omfattet af § 2, stk. 2, i lov om arbejdsmiljø, og arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver.

Stk. 2. ...

Kapitel 3

Særlige foranstaltninger

§ 26. I det omfang, det fremgår af bilag 1 og 2, må arbejde med stofferne, materialerne og arbejdsprocesserne kun udføres af personer, der har gennemgået en særlig uddannelse godkendt af Arbejdstilsynet.

...

Arbejdsprocesser jf. § 1

Bilag til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1175 af 11. oktober 2007	Særlige bestemmelser	Uddybende bemærkninger og begrænsninger
For nedenstående arbejdsprocesser gælder - foruden kapitel 2 i bekendtgørelsen og arbejdsmiljølovgivningen i øvrigt - de bestemmelser i bekendtgørelsens kapitel 3, som der er henvist til ud for den enkelte proces i kolonnen »særlige bestemmelser«.		
Processer		
Fremstilling	§§ 29-32	
Fremstilling af isopropylalkohol ved stærk sur proces	§§ 29-32	
Arbejde som indebærer udsættelse af støv, røg eller tåge, der udvikles under ristning og elektrolytisk raffinering af nikkel råsten	§§ 29-32	
Arbejde som indebærer udsættelse for polycykliske aromatiske carbonhydrider, der forekommer i stenkulsod, stenkulstjære eller stenkulsbeg	§ 33 §§ 29-32	Reparationsarbejde på træskibe på faste arbejdssteder. Se også bilag 1 til bekendtgørelsen under stenkulstjæreprodukter. Anden anvendelse. Se også bilag 1 til bekendtgørelsen under stenkulstjæreprodukter.
Arbejde som indebærer udsættelse for røg fra metalsvejsning (svejserøg)	§ 18, stk.2., § 26	Svejsning og termisk skæring i metal samt slibning i tilknytning hertil. Polering er ikke omfattet. Selvstændige landmænd uden ansatte er ikke omfattet af uddannelseskravet i § 26. For svejsning og termisk skæring samt slibning i tilknytning hertil i rustfrit stål med mindst 0,1 % nikkel, se bilag 1A under Nikkel.
Arbejde som indebærer udsættelse for træstøv fra løvtræ		
Arbejde som indebærer udsættelse for andet træstøv i høje koncentrationer gennem længere tid		